

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z/20/0047053/205698
Datum collegebesluit: dinsdag 22 september 2020
Datum commissievergadering: donderdag 15 oktober 2020
Datum raadsvergadering: donderdag 12 november 2020

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: omklappen sociaal domein onderdeel Werk en Inkomen
Portefeuillehouder: Wethouder De Bruijn
Programma: 6 sociaal domein

Kernboodschap: Met dit besluit stemt de raad in met het verder onderzoeken door het college van het omklappen van het sociaal domein voor onderdeel Werk en Inkomen naar de Leidse regio. Dit betekent dat het college samenwerking op het onderdeel uitvoering Werk en Inkomen met de gemeente Leiden en gemeente Leiderdorp per 1 januari 2023 verder gaat onderzoeken. Deze samenwerking houdt concreet in dat de gemeente Leiden de uitvoering Werk en Inkomen gaat doen voor Voorschoten, dat de toegang Werk en Inkomen voor inwoners Voorschoten in Leiden is, dat Werk en Inkomen-consulenten die cliënten uit Voorschoten helpen in dienst zijn van Leiden en dat beleid door de raad Voorschoten wordt vastgesteld.

Bijlagen:

- Bijlage 1 analyse omklappen sociaal domein onderdeel Werk en Inkomen
- Bijlage 2 overzicht taken per samenwerkingsconstructie Werk en Inkomen
- Bijlage 3 inventarisatie arbeidsmarktregio en werkgeversservicepunt
- Bijlage 4 vergelijking minimabeleid Voorschoten, Leiderdorp en Leiden
- Bijlage 5 begrotingswijziging

Beslispunten

1. In te stemmen met verder onderzoek door het college naar de uitvoering van Werk en Inkomen in samenwerking met de Leidse regio per 1 januari 2023.
2. De kosten van € 64.000 voor 2021 voor verder onderzoek en de voorbereiding van het definitieve besluit van het college tot het opzeggen van de samenwerkingsovereenkomst met Leidschendam-Voorburg voor de uitvoering van Werk en Inkomen per 1 januari 2023

te dekken uit de concernreserve.

3. Bijbehorende begrotingswijziging vast te stellen.

Relatie met:

- ☐ Agendapunt: *(bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)*
- ☐ Toezegging:
- ☐ Amendement/motie:
- ☐ Schriftelijke vragen:

Onderwerp omklappen sociaal domein Leidse regio onderdeel Werk en Inkomen

Samenvatting

In mei 2020 is de startnotitie omklappen sociaal domein naar de Leidse regio door de raad vastgesteld. Met dit besluit is ook vastgesteld dat het scenario *gedifferentieerd samenwerken*, van het rapport onderzoek verlegging koers sociaal domein naar de Leidse regio van Radar uit 2019, op dit moment het meest haalbaar is. Dit scenario wordt daarom verder uitgewerkt voor de verschillende onderdelen sociaal domein, te weten Werk en Inkomen, Wet maatschappelijke Ondersteuning en jeugdhulp. Het betekent dat per onderdeel, op basis van een weging van kwaliteit en prijs, keuzes voor samenwerking worden gemaakt. Bij de weging wordt er van uitgegaan dat taken worden overgebracht tenzij, ofwel, dat er bij een overstap geen kwaliteitsverlies is, dat kwaliteit vergelijkbaar wordt gerealiseerd en tegen acceptabele kosten. Dit voorstel richt zich op uitwerking voor het onderdeel Werk en Inkomen.

Op basis van een inventarisatie op de drie onderdelen beleidsregie en governance, kwaliteit toegang/dienstverlening/toegankelijkheid en dienstverlening/bedrijfsvoering, en weging van criteria die daarbij zijn vastgesteld, wordt samenvattend geconcludeerd dat bij een overstap voor het onderdeel Werk en Inkomen naar de samenwerking met Leiden en Leiderdorp de kwaliteit op de genoemde drie onderdelen vergelijkbaar kan worden gerealiseerd, er geen kwaliteitsverlies is en er daarmee kwalitatief gezien geen belemmeringen zijn voor een overstap.

De financiële consequenties zijn nog niet volledig inzichtelijk te maken. Een finale financiële weging kan daarom nog niet worden gemaakt.

Op basis van een eerste prijsindicatie voor de samenwerkingsconstructie Leiden/Leiderdorp bestaat de verwachting dat de reguliere uitvoeringslasten niet veel verschillen. Aandachtspunt daarbij is met name dat ICT een onzeker onderdeel is en nog verdieping vraagt.

Ook de verwachte frictiekosten vragen nog verder onderzoek op bijvoorbeeld het gebied van ICT en eventuele frictiekosten personeel.

Gezien de situatie dat de financiële consequenties nog niet volledig inzichtelijk zijn en dat uitwerking hiervan overleg en inzet vraagt van alle betrokken partijen, wordt geadviseerd om in te stemmen met verder onderzoek door het college naar een overstap. Dit geeft rust en ruimte voor alle betrokken partijen om een eventuele overstap adequaat en zorgvuldig te kunnen voorbereiden.

Samenvattend wordt voorgesteld in te stemmen met verder onderzoek door het college naar de uitvoering van Werk en Inkomen in samenwerking met de gemeente Leiden en Leiderdorp per 1 januari 2023. Dit betekent dat voor 1 juli 2021 formeel besluitvorming door het college over opzegging van de overeenkomst met Leidschendam-Voorburg moet plaatsvinden. Uw raad wordt uiterlijk in juni 2021 een voorstel gedaan of een eventuele overstap tegen voor uw acceptabele kosten gebeurt.

Dit voorstel is verbonden met programma 6 sociaal domein, taakveld 6.3 inkomensregelingen. In het coalitieakkoord is de verlegging van de focus naar de Leidse regio voor het sociaal domein opgenomen.

Beoogd effect

Het instemmen met verder onderzoek door het college naar samenwerking op het gebied van Werk en Inkomen met de Leidse regio per 1 januari 2023. Dit betekent dat het college samenwerking in de uitvoering op het onderdeel Werk en Inkomen met de gemeente Leiden en gemeente Leiderdorp per 1 januari 2023 verder gaat onderzoeken. Dit betekent dat voor 1 juli 2021 formeel besluitvorming door het college moet plaatsvinden.

Samenwerking betekent dat de gemeente Leiden de uitvoering Werk en Inkomen gaat doen voor Voorschoten, dat de toegang Werk en Inkomen voor inwoners Voorschoten in Leiden is, dat Werk en Inkomen-consulenten die cliënten uit Voorschoten helpen in dienst zijn van Leiden en dat beleid door de raad Voorschoten wordt vastgesteld.

Argumenten

1.1. Het voorstel is opgesteld in overeenstemming met het scenario gedifferentieerd samenwerken, waarbij per onderdeel sociaal domein, op basis van een weging van kwaliteit en kosten, een advies voor het overbrengen van taken wordt uitgebracht. Er zijn kwalitatief geen belemmeringen voor een eventuele overstap.

In het rapport opgave omklappen sociaal domein Leidse regio onderdeel Werk en Inkomen is een eerste analyse opgenomen van een overgang van de gemeente Voorschoten op het onderdeel Werk en Inkomen van de huidige samenwerkingsconstructie met de gemeente Leidschendam en Wassenaar, naar die met de gemeente Leiden en Leiderdorp. Dit is gebeurd in overeenstemming met het scenario *gedifferentieerd samenwerken*, waarin per onderdeel, op basis van een weging van criteria van kwaliteit en kosten, keuzes voor samenwerking worden gemaakt. Bij de weging wordt er van uitgegaan dat taken worden overgebracht tenzij, ofwel, dat er bij een overstap geen kwaliteitsverlies is, dat kwaliteit vergelijkbaar wordt gerealiseerd en dat dit gebeurt tegen acceptabele kosten.

In dit rapport is een analyse weergegeven, op basis van een inventarisatie op de onderdelen beleidsregie en governance, kwaliteit toegang/dienstverlening/toegankelijkheid en dienstverlening/bedrijfsvoering, en weging van criteria van het college die in het rapport Radar zijn vastgelegd. Samenvattend wordt geconcludeerd dat bij een overstap voor het onderdeel Werk en Inkomen naar de samenwerking met Leiden en Leiderdorp de kwaliteit op de onderdelen beleidsregie en governance, kwaliteit toegang/dienstverlening/toegankelijkheid en dienstverlening/bedrijfsvoering vergelijkbaar kunnen worden gerealiseerd, er geen kwaliteitsverlies is en er daarmee kwalitatief gezien geen belemmeringen zijn voor deze overstap.

Er kan vergelijkbaar beleidsregie worden uitgeoefend en er is vergelijkbare ruimte voor lokale beleidsdifferentiatie. Een overstap lijkt positieve consequenties te kunnen hebben voor inwoners. Er kan een vergelijkbaar pakket worden aangeboden en in de werkwijzen komen in de toekomst mogelijk specifiek maatwerk en ondersteuning meer naar voren. De kwaliteit op het gebied van toegang, ondersteuning en toegankelijkheid kunnen bij een eventuele overstap vergelijkbaar worden gerealiseerd. Via intensivering van de samenwerking met de Leidse regio zijn uiteindelijk meer mogelijkheden tot integraal werken op het gebied van het sociaal domein en gezamenlijk op te trekken richting andere bestuurslagen, mits ook Wmo- en jeugdhulptaken in deze regio worden georganiseerd.

1.2 De financiële consequenties van deze overstap zijn nog niet volledig inzichtelijk en een finale financiële weging kan nog niet worden gemaakt.

Daarnaast is er in het rapport een eerste vergelijking gemaakt van de structurele uitvoeringskosten van beide samenwerkingsconstructies, om een financiële afweging te kunnen maken.

Samenvattend bestaat er op dit moment, op basis van een eerste prijsindicatie voor de samenwerkingsconstructie Leiden/Leiderdorp, de verwachting dat de reguliere uitvoeringslasten niet veel verschillen. Aandachtspunt daarbij is met name dat ICT een onzeker onderdeel is en nog verdieping vraagt.

Verder is een eerste opzet gemaakt van eventuele verwachte frictiekosten. Deze bestaan grofweg gesteld uit eventuele frictiekosten Leidschendam-Voorburg samenhangend met ontvlechting en frictiekosten Voorschoten samenhangend met de nieuwe situatie. Ook deze frictiekosten vragen nog verder onderzoek op bijvoorbeeld het gebied van ICT en eventuele frictiekosten personeel en daarmee nader overleg met en inzet van betrokken partijen.

Gezien het feit dat de financiële consequenties nog niet volledig inzichtelijk zijn, dat op dit moment alleen globale kostenindicaties van de structurele uitvoeringskosten en frictiekosten

kunnen worden gegeven en dat verdere uitwerking hiervan overleg en inzet vraagt van alle betrokken partijen, wordt geadviseerd om in te stemmen met verder onderzoek door het college naar een eventuele overstap per 1 januari 2023. Dit geeft rust en ruimte voor alle betrokken partijen om een eventuele overstap adequaat en zorgvuldig te kunnen voorbereiden.

Het ontwerp rapport is bijgevoegd in bijlage 1. De bij het rapport horende bijlagen (bijlage vergelijking uitvoering taken samenwerkingsconstructies, bijlage arbeidsmarkregio en bijlage vergelijking minimabeleid) zijn opgenomen in bijlage 2, 3 en 4.

1.3 Grip op kosten is gewenst.

Om te voorkomen dat een eventuele overstap naar de Leidse regio voor het onderdeel Werk en Inkomen leidt tot een (te hoge) lastenstijging, is definitieve besluitvorming nu nog niet mogelijk. De uiteindelijke financiële effecten van een overstap moeten (meer) inzichtelijk zijn en vallen binnen bandbreedtes die de raad acceptabel vindt, op het moment van besluitvorming over het opzeggen van de overeenkomst met Leidschendam-Voorburg door het college.

2.1 Binnen de begroting zijn geen middelen beschikbaar.

Binnen de Werkorganisatie Duivenvoorde is geen capaciteit beschikbaar voor de inzet die nodig is voor de noodzakelijke verdiepende werkzaamheden om te komen tot definitieve besluitvorming voor wat betreft de samenwerking in de Leidse regio op het gebied van Werk en Inkomen. Dit betekent dat expertise moet worden ingehuurd. Omdat hiervoor binnen de begroting 2021 van Voorschoten geen dekking aanwezig is, wordt voorgesteld de benodigde lasten te dekken door een onttrekking aan de concernreserve.

3.1 De bevoegdheid tot het vaststellen van begrotingswijzigingen is aan de raad.

De bijbehorende begrotingswijziging is bijgevoegd in bijlage 5.

Kanttekeningen

1.1 Op dit moment zijn nog niet alle consequenties duidelijk om definitieve besluitvorming uiterlijk voor 1 juli 2021 over een overstap voor het onderdeel Werk en Inkomen naar de Leidse regio per 1 januari 2023 te kunnen voorbereiden.

Zie verder bij het onderdeel financiën.

1.2 Een integrale sturing op het sociaal domein blijft voor Voorschoten voorlopig nog complex.

Omdat voorlopig nog sprake is van meerdere partijen en samenwerkingsverbanden op het gebied van het sociaal domein is een effectieve, integrale sturing, vanwege deze differentiatie en daarmee gepaard gaande bestuurlijke drukte, bij een overstap op het onderdeel Werk en Inkomen nog vergelijkbaar complex.

Via intensivering van de samenwerking met de Leidse regio zijn uiteindelijk meer mogelijkheden tot integraal werken op het gebied van het sociaal domein en gezamenlijk optrekken richting andere bestuurslagen, mits op termijn ook Wmo- en jeugdhulp met deze regio worden georganiseerd. De intentie is dat ook deze taken worden overgeheveld. Verder blijft de stip op de horizon voor Voorschoten om integraal te werken in de uitvoering op het gebied van het sociaal domein. Hierbij is er voorlopig nog sprake van externe – (gemeenten in de Leidse regio zijn nog niet zo ver) en interne afhankelijkheden (beoogde ontvlechting WODV).

1.3 Uit een eventuele overstap voor Werk en Inkomen volgt logischerwijze dat er, op termijn, ook een overstap voor de arbeidsmarkregio en het werkgeversservicepunt wordt gemaakt.

Dit omdat er met andere gemeenten beleid gericht op werkzoekenden wordt afgestemd dan met de huidige betrokken gemeenten bij de huidige arbeidsmarkregio. Het is niet leidend voor een overstap, maar lijkt wel meer opportuun als deze overstap wordt geëffectueerd.

Communicatie/Inwonersparticipatie

Bureau Radar heeft voor het onderzoek verlegging koers sociaal domein overleg gevoerd met de Adviesraad Sociaal Domein Voorschoten (verder ASD Voorschoten). De ASD Voorschoten heeft

aangegeven hier in principe positief tegenover te staan. De ASD Voorschoten heeft meegegeven om naast kwaliteit ook bereikbaarheid en toegankelijkheid te waarborgen bij een koersverlegging naar Leidse regio. Deze inbreng is meegenomen in de analyse. Uit de weging in rapportage wordt geconcludeerd dat de kwaliteit, bereikbaarheid en toegankelijkheid bij een overstap naar de Leidse regio vergelijkbaar kunnen worden gerealiseerd. De inbreng wordt bij een overstap volledig gewaarborgd.

De ASD Voorschoten wordt geïnformeerd en periodiek bijgepraat in het vervolgproces. Indien nodig wordt de ASD Voorschoten in het vervolg advies gevraagd.

De betrokken partijen worden over besluitvorming van uw raad en het vervolgproces geïnformeerd. Het vervolg vraagt inzet van alle betrokken partijen. Het college Leiden wordt uitgenodigd om een welkom van Voorschoten voor dit onderdeel verder af te tasten, het bestuur Leidschendam-Voorburg om een afscheid van Voorschoten voor dit onderdeel voor te bereiden en een start te maken om de nadere voorwaarden uit te gaan werken. Daarnaast wordt verder onderzoek gedaan om meer financieel zicht te krijgen en bijvoorbeeld onderzoek worden uitgevoerd naar de opzet en inrichting van ICT.

Als er meer inzicht bestaat in de financiële consequenties van een eventuele overstap, kan een financiële weging worden gemaakt door de raad of dit gebeurt tegen voor haar acceptabele kosten. Gezien de beoogde termijnen is de planning dat uw raad hiervoor uiterlijk in juni 2021 een voorstel wordt gedaan. Er moet in het uiterste geval rekening mee worden gehouden dat er uitgaven voor voorbereiding worden gedaan, maar dat er door het financiële plaatje uiteindelijk geen overstap gaat plaatsvinden.

Na eventuele besluitvorming tot een overstap, kan het college de overeenkomst met Leidschendam-Voorburg formeel opzeggen uiterlijk voor 1 juli 2021 om een overstap per 1 januari 2023 te kunnen effectueren (formele opzegtermijn van 1,5 jaar). Er is toestemming van de raad via een raadsbesluit nodig tot toetreding tot de (uitvoerings)Gemeenschappelijke Regeling met Leiden en Leiderdorp voor de uitvoering van Werk en Inkomen. Er kan dan ook een kwartiermaker worden aangesteld, die een projectplan gaat opstellen en uitvoeren.

Financiën

Wat de financiële consequenties van een overstap voor het onderdeel W&I naar de Leidse regio precies zijn en wat daarbij de structurele uitvoeringskosten en frictiekosten zijn, is nu nog niet volledig aan te geven. Op pagina 14 van bijlage 1 is een voorlopig overzicht van de verwachte financiële consequenties aangegeven.

De financiële consequenties van de beoogde overstap moeten de komende periode verder worden uitgewerkt, ook in overleg met betrokken partijen, zodat een finale financiële weging kan worden gemaakt en een definitief besluit tot overstap kan worden genomen. Om deze consequenties verder inzichtelijk te maken, is externe (ICT, P&O, juridisch en financieel) expertise noodzakelijk. De kosten voor 2020 worden gedekt uit de versnellingsgelden voor het omklappen sociaal domein. De kosten voor de voorbereiding van de besluitvorming door het college (fase 1) worden voor 2021 geraamd op € 64.000. Hiervoor is geen dekking opgenomen in de begroting 2021. Voorgesteld wordt deze incidentele lasten voor 2021 te dekken door een onttrekking aan de concernreserve.

Geprobeerd wordt deze lasten te verhalen via de Provincie Zuid-Holland.

Na definitieve besluitvorming over een overstap door de raad en eventueel de formele opzegging van de overeenkomst met Leidschendam-Voorburg door het college, wordt de raad ook om instemming met aanvullend budget (fase 2, frictiekosten) voor de vervolgprocedure van de overstap gevraagd.

Risico's

De uitwerking van dit voorstel is afhankelijk van samenwerking met de betrokken uitvoeringspartners Leidschendam-Voorburg en Leiden. Het vraagt de komende periode, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau, inzet en overleg.

De voorgenomen wijzigingen in de GR Werkorganisatie Duivenvoorde en het beleidsmatig ontvlechten daarvan voor Wassenaar en Voorschoten in aparte organisaties, vormen een risico. Voorschoten staat integraliteit tussen en in de keten voor. Gezien de voorgenomen wijzigingen is een integrale uitvoering sociaal domein op korte termijn op dit moment niet reëel.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

Ch. B. Aptroot,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer:

Z/20/0047053/205698

De raad der gemeente Voorschoten;

Gelet op de artikelen 191 en 192 van de Gemeentewet,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 22 september 2020,

gelezen de 'opgave omklappen sociaal domein Leidse regio, analyse onderdeel werk en inkomen, september '20',

besluit:

1. In te stemmen met verder onderzoek door het college naar de uitvoering van Werk en Inkomen in samenwerking met de Leidse regio per 1 januari 2023.

2. De kosten van € 64.000 voor 2021 voor verder onderzoek en de voorbereiding van het definitieve besluit van het college tot het opzeggen van de samenwerkingsovereenkomst met Leidschendam-Voorburg voor de uitvoering van Werk en Inkomen per 1 januari 2023 te dekken uit de concernreserve.

3. Bijbehorende begrotingswijziging vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 12 november '20

de griffier,

de voorzitter,

Drs. B.J. Urban

Ch. B. Aptroot